

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Email: jbu@justice.md; Tel.: /+373 22/ 204 904
www.instante.justice.md

**Curtea Constituțională a RM,
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, 28**

Judecătoria Chișinău (*sediul Buiucani*) Vă expediază în adresa Curții Constituționale sesizarea d-lui Marian Nicolae privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza contravențională nr. 5r-1604/2025 privind dezacordul lui Nicolae Marian la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria DCT03 722290 din 22 octombrie 2024

Anexă:

- Încheiere din data de 11.11.2025, pe - __ file.
- Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pe - __ file.
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, pe - __ file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)

Tatiana BIVOL

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

Digitally signed by Marian Nicolae
Date: 2025.10.31 16:15:35 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Data: 31.10.2025

Mun. Chișinău

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.1. Persoană fizică

1. Nume – Marian;

2. Prenume – Nicolae;

3. Adresă (va fi anonimizată) - :

4. Telefon, e-mail (vor fi anonimizate) - Tel.

5. Reprezentant (dacă este cazul) - fără reprezentant;

7. Calitatea procesuală în cadrul procesului de judecată din fața instanței de drept comun - Contravenient/ Contestatar;

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Cetățeanul Republicii Moldova Marian Nicolae, , deține cu drept de proprietate automobilul marca/model , cu nr. înmatriculare .

De asemenea, ținem să menționăm despre faptul că automobilul în cauză , cu nr. înmatriculare , cu acordul proprietarului Marian Nicolae, este utilizat și de către alte persoane, rude apropiate ale acestuia.

La data de 22 octombrie 2024, de către agentului constatatator Ursachi Ina, Ofițer superior al Direcției monitorizare și documentare trafic rutier a INSP al IGP al MAI, a fost întocmit un proces – verbal cu privire la contravenție nr. , potrivit conținutului căruia în privința cet. Marian Nicolae, , identificat prin permisul de conducere de tip nou seria la data de 14.06.2004, a fost pornit un proces contravențional.

Potrivit procesului – verbal menționat, cet. Marian Nicolae i s-a incriminat faptul că la data de 24.10.2023, ora 07:43, a condus autovehiculul prin localitatea Budești (mun. Chișinău) cu viteză de 65 km/h pe un sectorul de drum cu limita maximă admisibilă de 50 km/h.

De asemenea, se menționează că fapta contravențională a fost săvârșită cu mijlocul de transport de tip Automobil, , ignorând prevederile RCR pct. 47 alin. (1) limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sînt: depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum de la 10 la 20 km/oră, prevăzută în pct. 47.1 (a). Astfel, fapta imputată a fost calificată de către agentul constatatator potrivit contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova.

Depășirea limitei de viteză a fost înregistrată cu ajutorul camerelor de monitorizare a traficului rutier, în rezultatul cărora nu a fost identificată concret persoana fizică ce era la volanul automobilului, marca/model , nr. înmatriculare , la momentul fixării încălcării.

Drept urmare a faptului că proprietarul Marian Nicolae nu a comunicat identitatea persoanei fizice ce era la volanul automobilului , nr. înmatriculare

, la data de 24.10.2023, ora 07:43, la data de 22.10.2024, agentul constatatator Ursachi Ina a emis o decizie de sancționare a proprietarului Marian Nicolae cu o amendă în mărime de 14,00 unități convenționale ceea ce este echivalentul a 700,00 MDL, pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, depășirea vitezei de circulație stabilite pe sectorul respectiv de drum de la 10 la 20 km/oră.

În legătură cu aceasta, ținem să menționăm despre faptul că la data de 24.10.2023, ora 07:43, cet. Marian Nicolae, , nu se afla la volanul automobilului , nr. înmatriculare .

Respectiv, odată ce nu a fost identificată concret persoana fizică ce era la volanul automobilului, marca/model , nr. înmatriculare , la momentul fixării încălcării, iar vinovăția cet. Marian Nicolae în săvârșirea contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, nu a fost demonstrată, agentul constatatator nu putea sancționa proprietarul automobilului bazându-se doar pe prezumția că acesta a condus automobilul la acel moment.

Decizia agentul constatatator Ursachi Ina în constatarea săvârșirii contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, a fost posibilă datorită prevederilor

art. 16¹ alin. (1) și art. 443¹ alin. (5) din Codul contravențional al RM, prevederi ce sunt neconstituționale și vin în contradicție cu prevederea art. 21 din Constituția RM.

C. Obiectul sesizării

Se solicită controlul constituționalității art. 16¹ alin. (1) din Codul contravențional al RM și a art. 443¹ alin. (5) din Codul contravențional al RM.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Dispozițiile legale contestate afectează următoarele drepturi și principii constituționale:

- art. 21 din Constituția Republicii Moldova, prezumția nevinovăției;

De asemenea, sunt incidente și prevederea art. 6 § 2 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

1. Potrivit prevederii art. 16¹ alin. (1) din Codul contravențional al RM (în continuare CContr. al RM), este stabilit faptul că prin derogare de la prevederile art.16, **pentru contravențiile constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate și/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative**, persoana fizică sau juridică proprietar al vehiculului cu care s-a comis contravenția este pasibilă de răspundere contravențională sub formă de amendă dacă, în termen de 60 de zile lucrătoare, aceasta nu comunică în condițiile art.443¹ identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției.
2. În legătură cu norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, atragem atenția asupra faptului că legiuitorul a reglementat răspunderea proprietarului vehiculului cu care s-a comis contravenția, nu pentru necomunicarea identității conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției dar, potrivit primei părți a normei juridice, „*pentru contravențiile constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate și/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative*”.
3. Norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, fiind o normă juridică generală este desfășurată în art. 443¹ din CContr. al RM.

Articolul 443¹. Constatarea contravențiilor cu mijloace tehnice certificate/omologate și/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative și încheierea procesului-verbal în cazul acestor contravenții

(1) În cazul autosesizării privind săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 236, 238 și art. 240 alin. (2), constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate și/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative ce funcționează în regim automatizat, dacă agentul constatat este în imposibilitate de a determina identitatea conducătorului vehiculului, acesta expediază o solicitare la domiciliul (sediul) proprietarului sau al posesorului vehiculului privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului, cu informarea despre răspunderea contravențională sau penală pe care

o poartă în caz de necomunicare a informației solicitate sau de comunicare a informației false. Solicitarea este expediată prin poștă, cu scrisoare recomandată cu aviz de primire, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea solicitării și confirmarea primirii acesteia.

(2) După recepționarea solicitării agentului constatatator, proprietarul sau posesorul vehiculului (persoană fizică sau juridică), în termen de 60 de zile lucrătoare, este obligat să depună la autoritatea competentă din cadrul a căreia face parte agentul constatatator o declarație cu privire la identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției constatate în condițiile alin. (1), care va conține:

- a) numele, prenumele, domiciliul, datele de contact și semnătura proprietarului vehiculului;
- b) numele, prenumele, domiciliul și datele de contact ale persoanei a căreia i-a fost transmis vehiculul cu care a fost săvârșită contravenția;
- c) după caz, alte informații relevante.

(3) În cazul în care proprietarul sau posesorul vehiculului este minor, obligația de a depune declarația cu privire la identitatea conducătorului acestuia în momentul săvârșirii contravenției revine părinților acestuia sau persoanei la întreținerea căreia se află minorul.

(4) În cazul în care, în termenul prevăzut la alin. (2), proprietarul sau posesorul vehiculului comunică identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, agentul constatatator încheie în privința conducătorului proces-verbal cu privire la contravenție în condițiile art. 443 alin. (8).

(5) În cazul în care, după expirarea termenului prevăzut la alin. (2), proprietarul sau posesorul vehiculului nu a comunicat identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, agentul constatatator încheie în privința proprietarului sau posesorului vehiculului un proces-verbal cu privire la contravenție, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în condițiile art. 443 alin. (8).

(6) În cazurile prevăzute la alin. (3) și (4) ale prezentului articol, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art. 382 alin. (7).

4. Potrivit prevederii art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, în cazul în care contravenția prevăzută la capitolul XIII al cărții întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, agentul constatatator, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal și în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.
5. Reieșind din prevederea aliniatului 4 al art. 443¹ din CContr. al RM, este clară aplicarea normei juridice de la alin. (8) al art. 443 din CContr. al RM, deoarece norma juridică de la alin. (8) al art. 443 din CContr. al RM se aplică atunci când agentul constatatator a stabilit identitatea conducătorului de vehicul, ceea ce presupune că de către agentul constatatator va fi întocmit un proces – verbal contravențional și va fi emisă o decizie de sancționare a conducătorului de vehicul potrivit contravenției constatate.
6. Însă, norma juridică de la alin. (5) a art. 443¹ din CContr. al RM de asemenea face trimitere la alin. (8) al art. 443 din CContr. al RM, în condiții în care norma juridică de la alin. (5) a art. 443¹ din CContr. al RM reglementează situația în care proprietarul sau posesorul vehiculului nu a

comunicat identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, în termenul stabilit de lege.

7. Norma juridică de la art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, reglementează încheierea procesului-verbal contravențional pentru contravențiile prevăzute la capitolul XIII al cărții întâi, ce au fost constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, dar contravenția de necomunicare a identității persoanei căreia i s-a încredințat conducerea nu se constată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, de unde rezultă că norma juridică de la art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, nu face trimitere la contravenția prevăzută la art. 234 din CContr. al RM.
8. Reieșind din aceasta, nu se poate vorbi despre faptul că norma juridică de la art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, face trimiterea la încheierea de către agentul constatator a unui procesului-verbal contravențional în legătură cu contravenția prevăzută la art. 234 din CContr. al RM, în cazul necomunicării de către proprietarul sau posesorul vehiculului a identității conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția.
9. De asemenea, nu se poate vorbi despre faptul că norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, face trimiterea la contravenția prevăzută la art. 234 din CContr. al RM, deoarece în conținutul acestei prevederi legale se menționează că „*persoana fizică sau juridică proprietar al vehiculului cu care s-a comis contravenția este pasibilă de răspundere contravențională sub formă de amendă pentru contravențiile constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate și/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative dacă, în termen de 60 de zile lucrătoare, aceasta nu comunică în condițiile art.443¹ identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției*”.
10. În esență, ceea ce vrem să comunicăm Înaltei Curți Constituționale este faptul că atât norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, cât și norma juridică de la art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, impută în sarcina proprietarului sau posesorului vehiculului ce nu a comunicat identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, răspunderea pentru fapta contravențională ce a fost săvârșită de către conducătorul vehiculului care în unele cazuri poate să nu fie proprietarul, fără a fi stabilită vinovăția proprietarului în săvârșirea contravenției respective, cum s-a întâmplat și în cazul cet. Marian Nicolae, sancționat în baza art. 236 alin. (1) din CContr. al RM, pentru depășirea limitei de viteze, în condiții în care acesta nu a condus deloc automobilul respectiv în acea zi.
11. Atragerea la răspundere contravențională a proprietarului sau posesorului vehiculului pentru o contravenție pe care el nu a săvârșit-o dar a săvârșit-o conducătorul vehiculului, fără a fi stabilită vinovăția acestuia, în temeiul art. 16¹ alin. (1) și art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, încalcă principiul dreptății (art. 7 din CContr. al RM), principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale (art. 8 din CContr. al RM), prezumția nevinovăției (art. 21 din Constituția Republicii Moldova, art. 375 din CContr. al RM) și principiul libertății mărturisirii împotriva sa (art. 377 din CContr. al RM).
12. Normele juridice de la art. 16¹ alin. (1) și art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, încalcă prezumția nevinovăției (art. 21 din Constituția Republicii Moldova, art. 375 din CContr. al RM), principiul dreptății (art. 7 din CContr. al RM), principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale (art. 8 din CContr. al RM) și principiul libertății mărturisirii împotriva sa (art. 377 din CContr. al RM).

Prezumția nevinovăției

13. Aplicarea sancțiunii sub formă de amendă proprietarului sau posesorului vehiculului fără a fi stabilită persoana vinovată de comiterea contravenției constituie o încălcare a art. 21 din Constituția Republicii Moldova.
14. În conformitate cu prevederea art. 21 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.
15. Potrivit acestui principiu nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția, sarcina probațiunii revenind acuzării, **iar situația de dubiu este interpretată în favoarea celui acuzat** (in dubio pro reo) [HCC 6/2015, §53].
16. Presumția de nevinovăție garantează protecția persoanelor în procesul contravențional împotriva arbitrarului în stabilirea și tragerea la răspundere contravențională. Ceea ce dreptul poate acorda este garanția juridică prin care asigură că nimeni nu va fi tras la răspundere contravențională și sancționat discreționar, iar atunci când este învinuit de săvârșirea unei contravenții se va urma o procedură juridică prin care să se stabilească vinovăția lui.
17. Presumția de nevinovăție este strâns legată de aflarea adevărului și dovedirea corectă a împrejurărilor de fapt ale cauzei, în așa fel încât vinovăția să fie stabilită cu certitudine.
18. Înscrierea prezumției de nevinovăție în principiile Codului contravențional nu este necesară doar pentru aplicarea de către practicieni, ci obligă pe legiuitor să armonizeze toate prevederile Codului contravențional cu dispoziția acestui principiu.
19. Curtea Europeană a menționat frecvent în jurisprudența sa că prezumția de nevinovăție, garantată de art. 6 § 2 din Convenție, este unul dintre elementele unui proces echitabil.
20. Principiul prezumției de nevinovăție impune, între altele, ca, în îndeplinirea funcțiilor lor, membrii completului de judecată să nu pornească de la ideea preconcepută că inculpatul a săvârșit fapta incriminată. Sarcina probei revine acuzării și **orice îndoială este în avantajul persoanei acuzate.**
21. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CtEDO), în cauza *Telfner împotriva Austriei*, pct. 15, a stabilit că prezumția de nevinovăție este încălcată în cazul în care sarcina probei este transferată de la acuzare apărării.
22. Cunoaștem despre faptul că în jurisprudența sa CtEDO, în cauza *Falk împotriva Țărilor de jos*, a stabilit că dreptul oricărui inculpat în materie penală de a fi prezumat nevinovat și de a solicita ca acuzarea să aibă obligația de a dovedi acuzațiile formulate împotriva sa nu este absolut, având în vedere că, în orice sistem de drept, există prezumții de fapt sau de drept și că, în principiu, Convenția nu se opune acestora [*Falk împotriva Țărilor de Jos* (dec.), în ceea ce privește impunerea unei amenzi proprietarului înregistrat al unui autovehicul, care nu era conducătorul efectiv al acestuia în momentul săvârșirii infracțiunilor rutiere în cauză. Însă o asemenea abordare CtEDO vine în contradicție cu principiile fundamentale ale dreptului contravențional ale Republicii Moldova și în special cu **principiul dreptății (art. 7 din CContr. al RM), principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale (art. 8 din CContr. al RM) și principiul libertății mărturisirii împotriva sa (art. 377 din CContr. al RM).**
23. Mai mult ca atât, în cauzele *Janosevic împotriva Suediei*, pct. 101 și *Falk împotriva Țărilor de jos*, CtEDO a menționat faptul că atunci când fac uz de prezumții în dreptul penal, statele contractante au obligația de a pune în balanță importanța mizelor și dreptul la apărare. Altfel spus, mijloacele utilizate trebuie să fie rezonabil proporționale cu scopul legitim urmărit.
24. Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului faptele contravenționale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale în privința dreptului la un proces

echitabil, între care și prezumția de nevinovăție prevăzută de § 2 al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

25. Criteriilor folosite în mod constant în jurisprudența Curții pentru a se vedea dacă o acuzație constituie „acuzație în materie pebală” sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului național – potrivit dreptului intern fapta săvârșită de petiționar atrage răspunderea contravențională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetățenilor și are aplicabilitate generală; natura și gravitatea sancțiunii aplicate. În ceea ce privește sancțiunea amenzii, elementul esențial în funcție de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv și punitiv, deci scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenționale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atât timp cât amenda este un mijloc de constrângere a petentului și o măsură de prevenire a săvârșirii de noi fapte, ea neavând deci caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.
26. În dreptul intern, potrivit prevederii art. 375 alin. (1) din CContr. al RM, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.
27. În conținutul procesului – verbal cu privire la contravenție nr. din 22.10.2024
și a deciziei agentului constatatator Ursachi Ina din 22.10.2024, nu a fost stabilită vinovăția cet. Marian Nicolae în săvârșirea contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) din CContr. al RM, iar cet. Marian Nicolae, reieșind din datele reflectate în procesul – verbal nr. din 22.10.2024, nu a recunoscut vinovăția în săvârșirea contravenției incriminate, acest din urmă proces verbal fiind întocmit în lipsa lui Marian Nicolae.
28. Potrivit prevederii art. 375 alin. (3) din CContr. al RM, **concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri.** Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.
29. Astfel, în cazul în care agentul constatatator nu a reușit identificarea conducătorului auto ce a fost la volanul automobilului în momentul săvârșirii faptei contravenționale și sancționează proprietarul sau posesorul automobilului pentru fapta contravențională constatată, atunci este evident faptul că vinovăția proprietarului sau a posesorului automobilului este întemeiată pe o presupunere, iar regula potrivit căreia toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, este ignorat complet.
30. În lumina jurisprudenței CtEDO, principiul *in dubio pro reo* este un principiu complementar principiului prezumției nevinovăției. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.
31. Potrivit prevederii art. 441 alin. (1) lit. f) din CContr. al RM, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazul în care nu este identificat făptuitorul. Reieșind din această prevedere legală, odată ce agentul constatatator nu poate să identifice persoana vinovată de încălcarea pct. 47 (1) din RCR, procesul contravențional trebuie să fie încetat.
32. Norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, cât și norma juridică de la art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM sunt contradictorii prevederii art. 7 din CContr. al RM, potrivit căreia

persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor codului contravențional.

33. Potrivit prevederii art. 14 alin. (2) și (3) din CContr. al RM, contravenția se consideră săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conștient survenirea acestor urmări. Contravenția se consideră săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

Principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale

34. Unul din principiile fundamentale ale dreptului contravențional, consacrat în Codul contravențional al Republicii Moldova la art. 8 este principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale. Potrivit prevederii art. 8 alin. (1) și (2) din Codul contravențional al RM, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție. Este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.
35. În conformitate cu principiul dat, atât obligația ce decurge dintr-o normă juridică de a avea o anumită conduită, cât și răspunderea ce reiese din nerespectarea acestei obligații revin persoanei care a încălcat respectiva normă contravențională, săvârșind fapta prejudiciabilă, și nu alteia ori unui grup de persoane. Cu alte cuvinte, răspunderea contravențională are un caracter personal, adică o poartă doar cel ce a săvârșit contravenția, și nu altă persoană.
36. Așadar, în dreptul contravențional răspunderea nu poate fi decât pentru fapta proprie, spre deosebire de alte ramuri de drept, unde o persoană poate purta răspundere și pentru fapta altuia, de exemplu, în dreptul civil există răspunderea părintelui, tutorelui, curatorului pentru fapta săvârșită de copilul minor, în dreptul muncii există răspunderea colectivă a unui grup de persoane pentru fapta uneia sau a unor persoane din acel grup.
37. Principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale apare ca o garanție a libertății persoanei și de aceea este considerat un principiu fundamental, constituind, în același timp, și un principiu al răspunderii contravenționale.
38. Reieșind din faptul că la data de 24.10.2023, ora 07:43, la volanul automobilului de marca/model _____, cu nr. înmatriculare _____, nu s-a aflat cet. Marian Nicolae, prin procesul – verbal cu privire la contravenție nr. _____ din 22.10.2024 și decizia agentului constator Ursachi Ina din 22.10.2024, a fost încălcat principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale.

Principiul libertății de mărturisire împotriva sa

39. În cauza *Heaney și McGuinness împotriva Irlandei*, pct. 40, CtEDO a stabilit faptul că prezumția de nevinovăție este strâns legată de dreptul de a nu se autoincrimina.
40. Obligația proprietarului sau posesorului vehiculului cu care a fost comisă o contravenție, de a comunica identitatea conducătorului auto vine în conflict cu principiul libertății de mărturisire împotriva sa reglementat la art. 377 din CContr. al RM.
41. Potrivit prevederii art. 377 alin. (1) din CContr. al RM, **nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei sau să-și recunoască vinovăția.**

42. De asemenea, potrivit prevederii art. 377 alin. (2) din CContr. al RM, **persoana căreia autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională îi propune să facă declarații demascatoare împotriva sa ori a rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei este în drept să refuze de a face asemenea declarații și nu poate fi trasă la răspundere pentru aceasta.**
43. Deși art. 6 al Convenției Europene nu menționează în mod expres dreptul de a păstra tăcerea și una din componentele lui – dreptul de a nu contribui la propria incriminare, Curtea Europeană, în jurisprudența sa a menționat că dreptul la un proces echitabil include și „dreptul pentru orice acuzat, în sens autonom, de a păstra tăcerea și de a nu încerca să contribuie la propria incriminare (cauza Funke vs. Franța, 25 februarie 1993).
44. Dreptul la tăcere, fiind un element al dreptului la apărare, constituie o exigență inerentă a procesului echitabil și se află în conexiune cu prezumția nevinovăției.
45. Art. 14 pct. 3 lit. g) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice garantează dreptul persoanei acuzate la tăcere. Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul să nu fie silită să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția [HCC 24/2016, §§ 40-41].
46. În condiția în care cet. Marian Nicolae recepționa scrisoarea de la agentul constator prin care se solicita comunicarea identității conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției constatate, Marian Nicolae avea dreptul să refuze de a face asemenea declarații și nu putea fi obligat sau sancționat pentru aceasta deoarece la volanul automobilului la acea dată s-a aflat una din rudele sale apropiate.
47. În temeiul art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, sancțiunea se aplică proprietarului sau posesorului vehiculului nu pentru necomunicarea identității conducătorului vehiculului dar pentru o contravenție săvârșită de o persoană neidentificată.
48. La caz, cet. Marian Nicolae a fost sancționat nu pentru necomunicarea identității conducătorului auto din data de 24.10.2023, dar pentru depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum de la 10 la 20 km/oră, faptă pe care el nu a săvârșit-o, vinovăția acestuia ne fiind stabilită și demonstrată cu probe concludente și suficiente de către agentul constator.
49. Ceea ce s-a stabilit este numai faptul că automobilul cu nr. înmatriculare _____, la data de 24.10.2023, ora 07:43, a fost înregistrat de mijlocul tehnic - T67 Budești, Model IDS-TCV907-BIR/CK88196323, circulând cu o viteză de 65 km/h.
50. Aplicarea sancțiunii sub formă de amendă proprietarului sau posesorului vehiculului fără a fi stabilită persoana vinovată de comiterea contravenției de conducere cu viteză depășită a acestui vehicul constituie o încălcare a art. 21 din Constituția Republicii Moldova, cât și a art. 6 § 2 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

1. Proces-verbal cu privire la contravenție nr. din 22.10.2024;
2. Buletinul de identitate al lui Marian Nicolae;

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Subsemnatul Marian Nicolae, declar pe propria răspundere că prezenta sesizare este formulată cu bună – credință și are drept scop asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale garantate de lege și de Convențiile internaționale. Solicit admiterea excepției de neconstituționalitate ridicată.

Contravenient

MARIAN NICOLAE

(semnătură)

Notă¹: Acest document conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Notă²: Prezentul document este semnat electronic. Verificarea titularului semnăturii electronice aplicate pe acest document poate fi efectuată pe pagina web www.msign.gov.md. Potrivit prevederilor art. 318 alin. (3) al Codului Civil al Republicii Moldova, actul juridic în formă electronică este echivalent cu actul juridic în formă scrisă în cazul în care poartă semnătura electronică de orice tip prevăzută de lege a persoanei care încheie actul, dacă prin acordul părților nu se prevede cerința de utilizare a unui tip concret de semnătură electronică, precum și în alte cazuri prevăzute de lege. Totodată este de menționat asupra faptului că prezentul document este semnat cu semnătură electronică calificată, adică semnătură electronică cu cel mai mare grad de securitate a documentului electronic în contextul prevederilor stabilite prin art. 24 al Legii nr. 124 din 19.05.2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

ÎNCHEIERE

11 noiembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani,
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător
Grefier
În lipsa participanților

Tatiana Bivol
Corina Badiu

examinând în ședință judiciară sesizarea contestatorului Marian Nicolae privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza contravențională nr. 5r-1604/2025 privind dezacordul lui Marian Nicolae la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria DCTO3 722290 din 22 octombrie 2024, instanța de judecată,

CONSTATĂ:

1. În procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află pentru examinare cauza contravențională nr. 5r-1604/2024 privind dezacordul lui Marian Nicolae la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria DCTO3 722290 din 22 octombrie 2024, prin care ultimul a fost sancționat cu amendă în mărime de 14 u.c. (900 lei) în baza art. 236 alin. (1) Cod Penal.

2. Prin Intermediul Direcției evidență și documentare procesuală la 31 octombrie 2025, contestatorul Marian Nicolae a înaintat o sesizare privind excepția de neconstituționalitate a art. 16¹ alin. (1) și a dispoziției art. 443¹ alin. (5) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.

3. În motivarea excepției de neconstituționalitate, petiționarul a invocat că: " *deține cu drept de proprietate automobilul marca/model* , cu nr. înmatriculare

. De asemenea, ținem să menționăm despre faptul că automobilul în cauză Mercedes-Benz 313 CDI, cu nr. înmatriculare , cu acordul proprietarului Marian Nicolae, este utilizat și de către alte persoane, rude apropiate ale acestuia.

La data de 22 octombrie 2024, de către agentului constatatator Ursachi Ina, Ofițer superior al Direcției monitorizare și documentare trafic rutier a INSP al IGP al MAI, a fost întocmit un proces - verbal cu privire la contravenție nr. , potrivit conținutului căruia în privința cet. Marian Nicolae, , identificat prin permisul de conducere de tip nou seria eliberat de oficiul S4 la data de 14.06.2004, a fost pornit un proces contravențional.

Potrivit procesului - verbal menționat, cet. Marian Nicolae i s-a învinovățat faptul că la data de 24.10.2023, ora 07:43, a condus autovehiculul prin localitatea Budești (mun. Chișinău) cu viteza de 65 km/h pe un sectorul de drum cu limita maximă admisibilă de 50 km/h. De asemenea, se menționează că fapta contravențională a fost săvârșită cu mijlocul de transport de tip Automobil, marca/model , nr. înmatriculare , ignorând prevederile RCR pct. 47 alin. (1) limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sunt: depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum de la 10 la 20 km/oră, prevăzută în pct. 47.1 (a). Astfel, fapta imputată a fost calificată de către agentul constatatator potrivit contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova.

Depășirea limitei de viteză a fost înregistrată cu ajutorul camerelor de monitorizare a traficului rutier, în rezultatul cărora nu a fost identificată concret persoana fizică ce era la volanul automobilului, marca/model , nr. înmatriculare , la momentul fixării încălcării.

Drept urmare a faptului că proprietarul Marian Nicolae nu a comunicat identitatea persoanei fizice ce era la volanul automobilului , nr. înmatriculare

, la data de 24.10.2023, ora 07:43, la data de 22.10.2024, agentul constatatator Ursachi Ina a emis o decizie de sancționare a proprietarului Marian Nicolae cu o amendă în mărime de 14,00 unități convenționale ceea ce este echivalentul a 700,00 MDL, pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, depășirea vitezei de

circulație stabilite pe sectorul respectiv de drum de la 10 la 20 km/oră. In legătură cu aceasta, tinem să menționăm despre faptul că la data de 24.10.2023, ora 07:43, cet. Marian Nicolae, , nu se afla la volanul automobilului.

, nr. înmatriculare

Respectiv, odată ce nu a fost identificată concret persoana fizică ce era la volanul automobilului, marca/model , nr. înmatriculare , la momentul fixării încălcării, iar vinovăția cet. Marian Nicolae în săvârșirea contravenției prevăzute la art. 236 alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova, nu a fost demonstrată, agentul constatare nu putea sancționa proprietarul automobilului bazându-se doar pe prezumția că acesta a condus automobilul la acel moment.

Decizia agentul constatare Ursachi Ina în constatarea săvârșirii contravenției prevăzute la art. 236 alin. (1) Cod contravențional al Republicii Moldova, a fost posibilă datorită prevederilor art.16¹ alin.(1) și art.443¹ alin.(5) din Codul Contravențional, prevederi ce sunt neconstituționale și vin în contradicție cu prevederile art.21 din Constituția Republicii Moldova.

Potrivit prevederii art. 16¹ alin. (1) din Codul contravențional (în continuare CContr. al RM), este stabilit faptul că prin derogare de la prevederile art.16, pentru contravențiile constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate si/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative, persoana fizică sau juridică proprietar al vehiculului cu care s-a comis contravenția este pasibilă de răspundere contravențională sub formă de amendă dacă, în termen de 60 de zile lucrătoare, aceasta nu comunică în condițiile art.443¹ identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției.

În legătură cu norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, atragem atenția asupra faptului că legiuitorul a reglementat răspunderea proprietarului vehiculului cu care s-a comis contravenția, nu pentru necomunicarea identității conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției dar, potrivit primei părți a normei juridice, pentru contravențiile constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate si/sau cu mijloace de măsurare adecvate si verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative".

Norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, fiind o norma juridică generală este desfășurată în art. 443¹ din CContr. al RM.

Articolul 443¹ Constatarea contravențiilor cu mijloace tehnice certificate/omologate si/sau cu mijloace de măsurare adecvate si verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative și încheierea procesului-verbal în cazul acestor contravenții (1) In cazul autosesizării privind săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 236, 238 și art. 240 alin. (2), constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate si/sau cu mijloace de măsurare adecvate si verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative ce funcționează în regim automatizat, dacă agentul constatare este în imposibilitate de a determina identitatea conducătorului vehiculului, acesta expediază o solicitare la domiciliul (sediul) proprietarului sau al posesorului vehiculului privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului, cu informarea despre răspunderea contravențională sau penală pe care poartă în caz de necomunicare a informației solicitate sau de comunicare a informației false.

Solicitarea este expediată prin poștă, cu scrisoare recomandată cu aviz de primire, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea solicitării și confirmarea primirii acesteia. (2) După recepționarea solicitării agentului constatare, proprietarul sau posesorul vehiculului (persoană fizică sau juridică), în termen de 60 de zile lucrătoare, este obligat să depună la autoritatea competentă din cadrul căreia face parte agentul constatare o declarație cu privire la identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției constatate în condițiile alin. (1), care va conține: a) numele, prenumele, domiciliul, datele de contact și semnătura proprietarului vehiculului; b) numele, prenumele, domiciliul și datele de contact ale persoanei căreia i-a fost transmis vehiculul cu care a fost săvârșită contravenția; c) după caz, alte informații relevante. (3) În cazul în care proprietarul sau posesorul vehiculului este minor, obligația de a depune declarația cu privire la identitatea conducătorului acestuia în momentul săvârșirii contravenției revine părinților acestuia sau persoanei la întreținerea căreia se află minorul. (4) În cazul în care, în termenul prevăzut la alin. (2), proprietarul sau posesorul vehiculului comunică identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, agentul constatare încheie în privința conducătorului proces-verbal cu privire la

contravenție în condițiile art. 443 alin. (8). (5) În cazul în care, după expirarea termenului prevăzut la alin. (2), proprietarul sau posesorul vehiculului nu a comunicat identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, agentul constatator încheie în privința proprietarului sau posesorului vehiculului un proces-verbal cu privire la contravenție, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în condițiile art. 443 alin. (8). (6) În cazurile prevăzute la alin. (3) și (4) ale prezentului articol, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art. 382 alin. (7).

Potrivit prevederii art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, în cazul în care contravenția prevăzută la capitolul XIII al cărții întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, agentul constatator, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal și în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

Reieșind din prevederea alineatului 4 al art. 443¹ din CContr. al RM, este clară aplicarea normei juridice de la alin. (8) al art. 443 din CContr. al RM, deoarece norma juridică de la alin. (8) al art. 443 din CContr. al RM se aplică atunci când agentul constatator a stabilit identitatea conducătorului de vehicul, ceea ce presupune că de către agentul constatator va fi întocmit un proces - verbal contravențional și va fi emisă o decizie de sancționare a conducătorului de vehicul potrivit contravenției constatate.

Însă, norma juridică de la alin. (5) a art. 443¹ din CContr. al RM de asemenea face trimitere la alin. (8) al art. 443 din CContr. al RM, în condiții în care norma juridică de la alin. (5) a art. 443¹ din CContr. al RM reglementează situația în care proprietarul sau posesorul vehiculului nu a comunicat identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, în termenul stabilit de lege.

Norma juridică de la art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, reglementează încheierea procesului-verbal contravențional pentru contravențiile prevăzute la capitolul XIII al cărții întâi, ce au fost constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, dar contravenția de necomunicare a identității persoanei căreia i s-a încredințat conducerea nu se constată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, de unde rezultă că norma juridică de la art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, nu face trimitere la contravenția prevăzută la art. 234 din CContr. al RM.

Reieșind din aceasta, nu se poate vorbi despre faptul că norma juridică de la art. 443 alin. (8) din CContr. al RM, face trimiterea la încheierea de către agentul constatator a unui procesului-verbal contravențional în legătură cu contravenția prevăzută la art. 234 din CContr. al RM, în cazul necomunicării de către proprietarul sau posesorul vehiculului a identității conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția.

De asemenea, nu se poate vorbi despre faptul că norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, face trimiterea la contravenția prevăzută la art. 234 din CContr. al RM, deoarece în conținutul acestei prevederi legale se menționează că, persoana fizică sau juridică proprietar al vehiculului cu care s-a comis contravenția este pasibilă de răspundere contravențională sub formă de amendă pentru contravențiile constatate cu mijloace tehnice certificate/omologate și/sau cu mijloace de măsurare adecvate și verificate metrologic sau etalonate în conformitate cu prevederile actelor normative dacă, în termen de 60 de zile lucrătoare, aceasta nu comunică în condițiile art. 443¹ identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției".

În esență, ceea ce vrem să comunicăm Înaltei Curți Constituționale este faptul că atât norma juridică de la art. 16¹ alin. (1) din CContr. al RM, cât și norma juridică de la art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, impută în sarcina proprietarului sau posesorului vehiculului ce nu a comunicat identitatea conducătorului vehiculului cu care a fost săvârșită contravenția, răspunderea pentru fapta contravențională ce a fost săvârșită de către conducătorul vehiculului care în unele cazuri poate să nu fie proprietarul, fără a fi stabilită vinovăția proprietarului în săvârșirea contravenției respective, cum s-a întâmplat și în cazul cet. Marian Nicolae, sancționat în baza art. 236 alin. (1) din CContr. al RM, pentru depășirea limitei de viteze, în condiții în care acesta nu a condus deloc automobilul respectiv în acea zi.

Atragerea la răspundere contravențională a proprietarului sau posesorului vehiculului pentru o contravenție pe care el nu a săvârșit-o dar a săvârșit-o conducătorul vehiculului, fără a fi stabilită vinovăția acestuia, în temeiul art. 16¹ alin. (1) și art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, încalcă principiul dreptății (art. 7 din CContr. al RM), principiul caracterului personal al

răspunderii contravenționale (art. 8 din CContr. al RM), prezumția nevinovăției (art. 21 din Constituția Republicii Moldova, art. 375 din CContr. al RM) și principiul libertății mărturisirii împotriva sa (art. 377 din CContr. al RM).

Normele juridice de la art. 16¹ alin. (1) și art. 443¹ alin. (5) din CContr. al RM, încalcă prezumția nevinovăției (art. 21 din Constituția Republicii Moldova, art. 375 din CContr. al RM), principiul dreptății (art. 7 din CContr. al RM), principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale (art. 8 din CContr. al RM) și principiul libertății mărturisirii împotriva sa (art. 377 din CContr. al RM)”.
4. În ședința de judecată din 07 noiembrie 2025, contestatarul Marian Nicolae, deși a fost citat fiind înștiințat despre locul, data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat.

5. Agentul constator Mangîr Evgheni fiind înștiințat prin citație despre locul, data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat.

6. Conform art. 382 alin. (1)-(2), (4)-(5) din Codul contravențional citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional. Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. Persoana este obligată să se prezinte la data, ora și în locul indicate în citație. În cazul imposibilității de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicînd motivul, precum și să convină data și ora cînd se va putea prezenta. În cazul în care nu anunță autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora și în locul indicate în citație ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.

7. Instanța conducându-se de prevederile art. 455 alin. (2), (3) Cod contravențional a purces la examinarea cauzei în absența acestuia, or, participanții la proces au fost înștiințați prin citație despre locul, data și ora ședinței de judecată. Mai mult, informația despre ședința de judecată este publicată pe portalul instanțelor judecătorești, informație care este accesibilă și publică tuturor, iar contestatorul inițiind procesul contravențional prin depunere de contestație, este obligat să se intereseze de soarta acesteia.

8. De asemenea, instanța menționează că în partea ce ține de citarea tuturor participanților, este pertinentă și jurisprudența CtEDO, care în *cauza Ponomariov împotriva Ucrainei* a evidențiat că ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință, iar mai mult, Curtea reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci cînd o parte, citată legal și informată despre obiectul cauzei, renunță, în mod expres, la dreptul de a se prezenta în instanță și de a se apăra (*cauza Poitrimol împotriva Franței, hotărârea din 23 noiembrie 1993, § 31*), or atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apăra în instanță, sau acordul de examinare a cauzei în baza materialului existent.

9. Instanța de judecată reține că comunicarea actelor judiciare, în măsura în care este un act de comunicare între organul judiciar și părți, are loc pentru a permite părților, dacă e cazul, să declare recurs (*SC Raissa M. Shipping SRL împotriva României, 08 ianuarie 2013, § 30*) și respectiv, instanțele trebuie să întreprindă tot posibilul ca într-un mod rezonabil să citeze părțile și să se asigure că acestea sunt la curent cu procedurile la care participă (*Ovuș împotriva Turciei, 13 octombrie 2009, § 48*).

10. Astfel, studiind cererea depusă de contestatarul Nicolae Marian, sesizarea precum și materialele din dosarul contravențional, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de contestatorul Ion Stegărescu, reieșind din următoarele considerente.

11. Conform Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

12. Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

13. Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

14. Drept urmare a celor menționate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de contestator, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de Marian Nicolae.

15. În temeiul art.7 alin.(3) Cod de procedură penală și Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, instanța va suspenda procesul în cauza nr. 5r-1604/2024 privind dezacordul lui Marian Nicolae la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria DCT03 722290 din 22 octombrie 2024, până la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

În acest context, conducându-se de prevederile art.7 Cod de procedură penală și de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea dlui Nicolae Marian privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 16¹ alin. (1) și a dispoziției de la art.443¹ alin.(5) din Codul contravențional.

Se ridică excepția de neconstituționalitate în cauza contravențională nr. 5r-1604/2024 privind dezacordul lui Nicolae Marian la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria din 22 octombrie 2024.

Se remite Curții Constituționale sesizarea dlui Nicolae Marian privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în contravențională nr. privind dezacordul lui Marian Nicolae la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria din 22 octombrie 2024.

Se suspendă procesul în cauza contravențională nr. privind dezacordul lui Nicolae Marian la procesul-verbal cu privire la contravenție nr./seria din 22 octombrie 2024, până la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Bivol